

HET THEMATISCH RAPPORT LE RAPPORT THÉMATIQUE

Vrouwen,
bestaansonzekerheid
en armoede in het
Brussels Gewest

Femmes, précarités
et pauvreté en
Région bruxelloise

DOELSTELLING RAPPORT

- *Wat zijn de ervaringen en belevingen van vrouwen in een situatie van bestaansonzekerheid of armoede ?*
- *Wat omvat de sociale hulp bij deze vrouwen ?*

PARTICIPATIE AAN HET RAPPORT

Gesprekken met vrouwen: - focusgesprekken met 66 vrouwen die een situatie kennen van bestaansonzekerheid of armoede

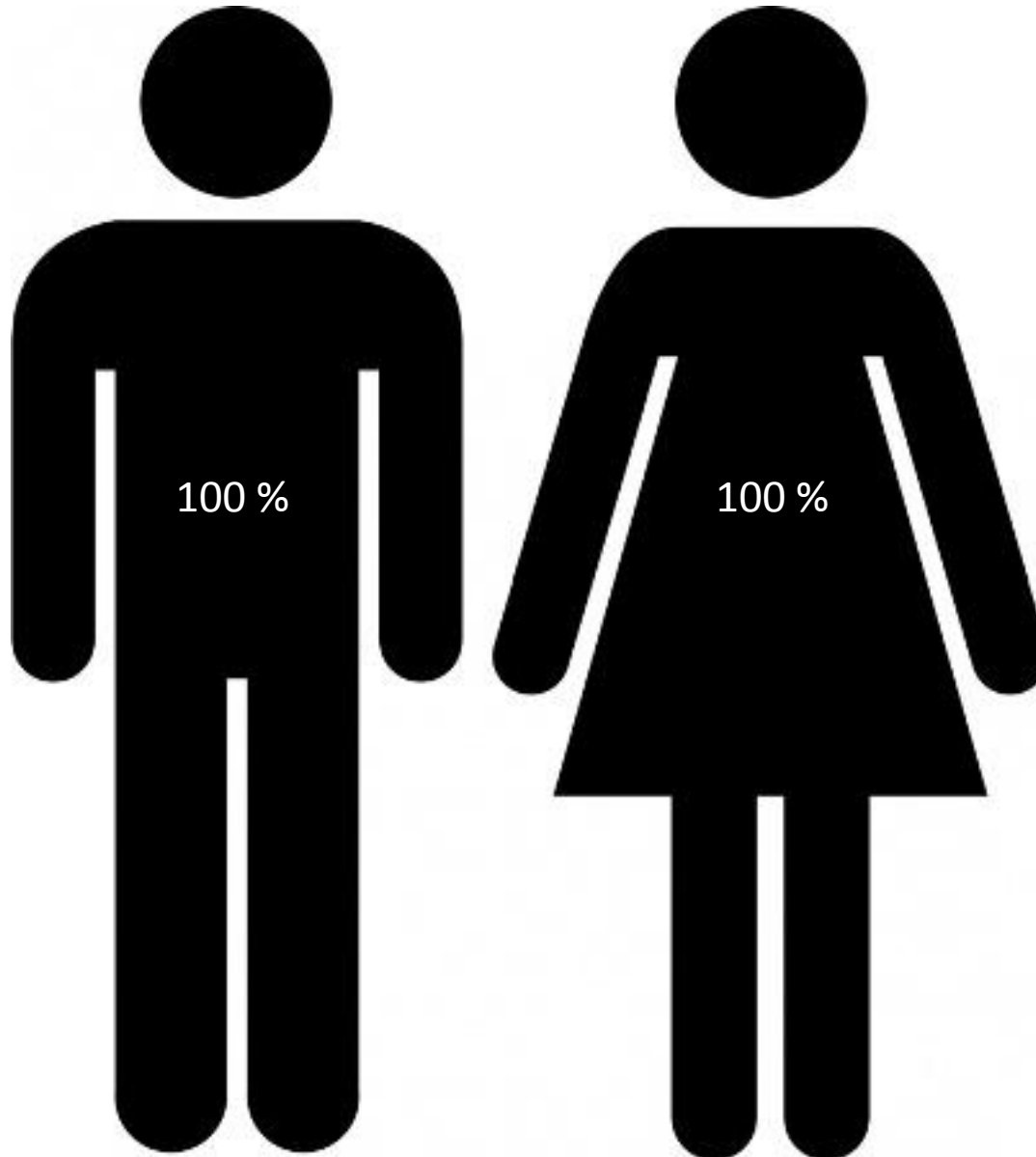
Gesprekken met het terrein: - professionals die werkzaam zijn in de medische en sociale eerstelijnsbijstand

En natuurlijk ook nog: literatuur – cijfermateriaal – studies - experts

EEN RAPPORT UIT VIER DELEN

- De Brusselse situatie in cijfers
- Een benadering per levensdomein
- Levensloop en sociale hulp
- Reflecties en visies van vrouwen in een situatie van bestaansonzekerheid

STATISTIEKEN

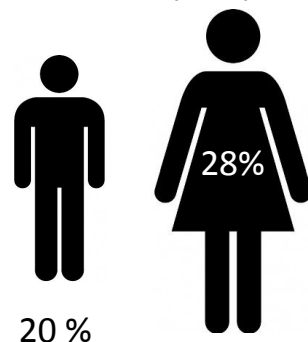
VERSCHILLEN TUSSEN MANNEN EN VROUWEN OP VLAK VAN SOCIAALECONOMISCH STATUUT

Tewerkstellingsgraad (EAK)

100 % = bevolking naar geslacht

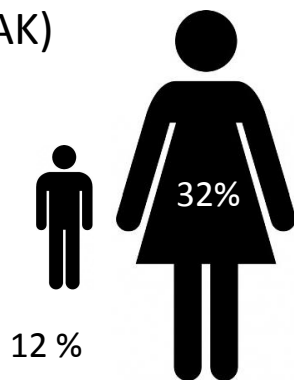
Onbekend
Sociaaleconomisch statuut
(KSZ)

(equivalent) leefloon

Aandeel deeltijds werk
(EAK)

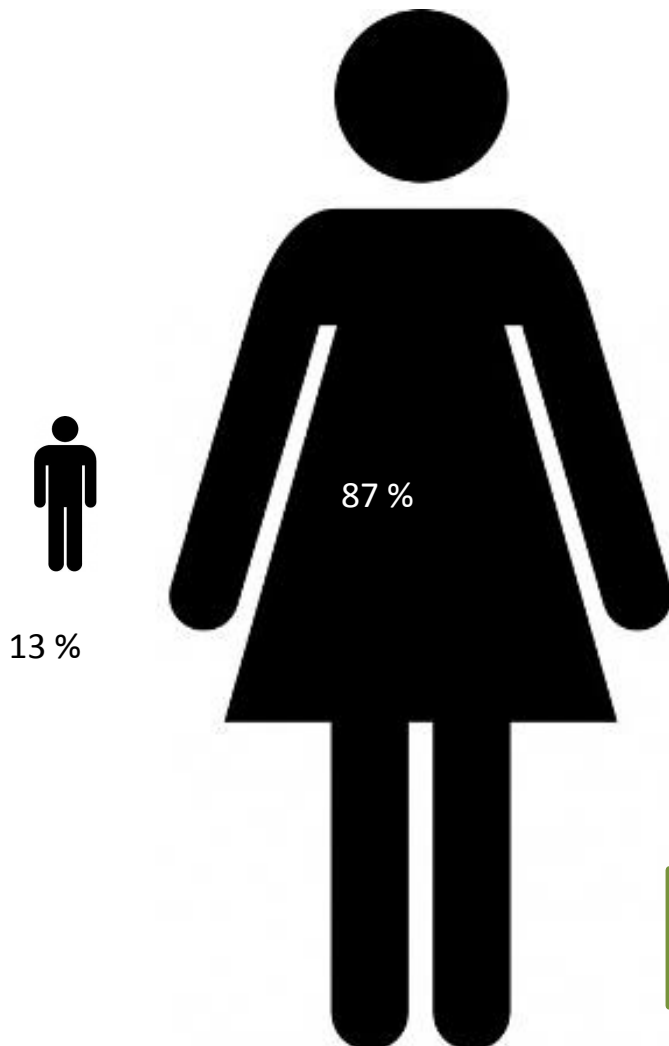
Werkloosheidsuitkering
(RVA)

TWEE RISICOGROEPEN DIE VOORNAMELIJK VROUWELIJK ZIJN

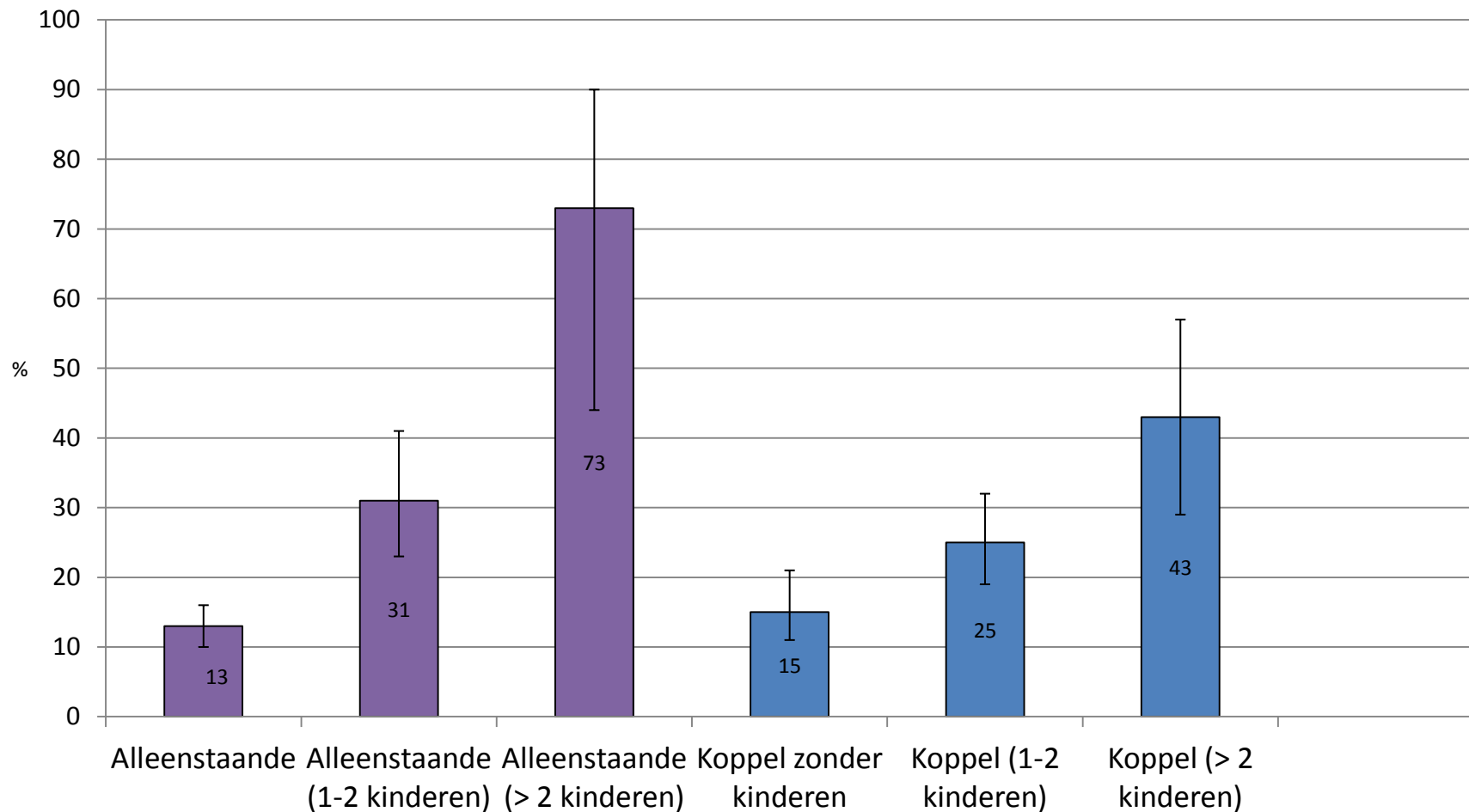
Eenoudergezinnen
(Technisch platform éénoudergezinnen, 2013)

Ouderen: bevolking > 80 jaar
(Statistics Belgium)

100 % = man +
vrouw

ARMOEDERISICO NAAR GEZINSTYPE

(Gezondheidsenquête 2008 en eigen berekeningen)

VASTSTELLINGEN PER LEVENSDOMEIN

- Financiële situatie
- Activiteiten
- Scholing en vorming
- Huisvesting
- Gezondheid

FINANCIËLE SITUATIE BELANGRIJKE FACTOR VOOR BESTAANSONZEKERHEID

Budget

- Vrouwen getuigen van lage inkomens: 600 € – 1200 €
- Uitkeringen die niet voldoende hoog zijn

Aard

Inkomens-
verdeling

Uitgaven

ARMOEDERISICOGRENS EN HET BEDRAG VAN DE MINIMUMUITKERINGEN OP 6/6/2014

	Alleenstaande	Samenwonend	Koppel met 2 kinderen	Eenoudergezin met 2 kinderen
Armoederisicogrens (EU-SILC 2012, inkomens 2011)	1 003 €		2 106 €	1 605 €
Leefloon	817,36 €	544,91 €	1 089,82 €	1 089,82 €
Inschakelingsuitkering (> 21 jaar)	817,96 €	425,36 € 453,44 €	1 105,78 €	1 105,78 €
Min. Werkloosheidsuitkering	953,16 €	717,74 € -> 503,62 €	1 134,9 €	1 134,9 €
Max. Inkomensvervangende tegemoetkoming gehandicapten	817,8 €	545,2 €	1 090,4 €	1 090,4 €
IGO	1 011,70	674,46 €		
GewaARBorgde kinderbijslag voor 2 kinderen < 6 jaar			336,4 €	336,4 €

(EU-SILC 2012, POD MI, Rijksdienst voor kinderbijslag voor Werknemers, RVA, RVP, FOD SZ)

FINANCIËLE SITUATIE BELANGRIJKE FACTOR VOOR BESTAANSONZEKERHEID

Budget

- Vrouwen getuigen van lage inkomens: 600 € – 1200 €
- Uitkeringen die niet voldoende hoog zijn

Aard

- Kindergeld!

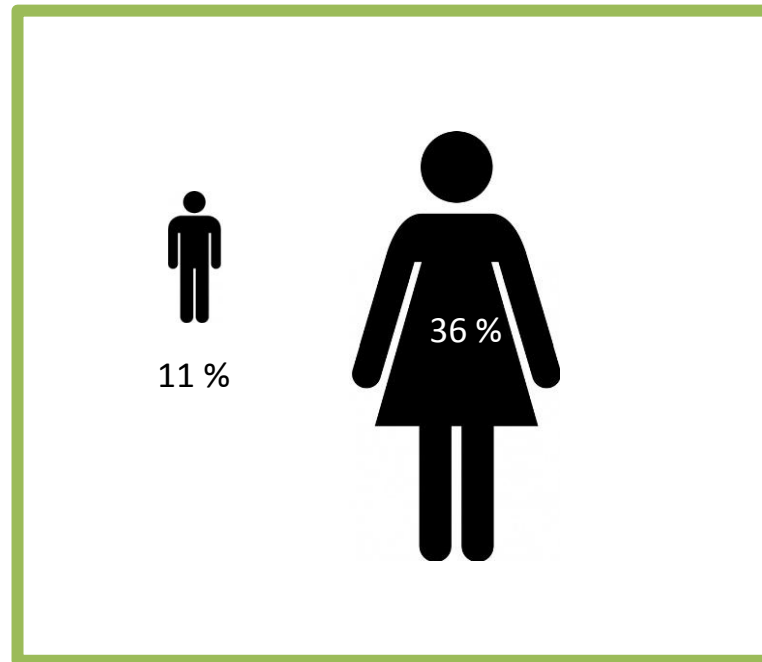
Inkomens-
verdeling

- Financiële afhankelijkheid

Uitgaven

VROUWEN HEBBEN EEN KLEINER « EIGEN INKOMEN » DAN MANNEN

“Financiële afhankelijkheidsgraad”

(Meulders et al, 2011; cijfers voor België)

FINANCIËLE SITUATIE BELANGRIJKE FACTOR VOOR BESTAANSONZEKERHEID

Budget

- Vrouwen getuigen van lage inkomens: 600 € – 1200 €
- Uitkeringen die niet voldoende hoog zijn

Aard

- Kindergeld!

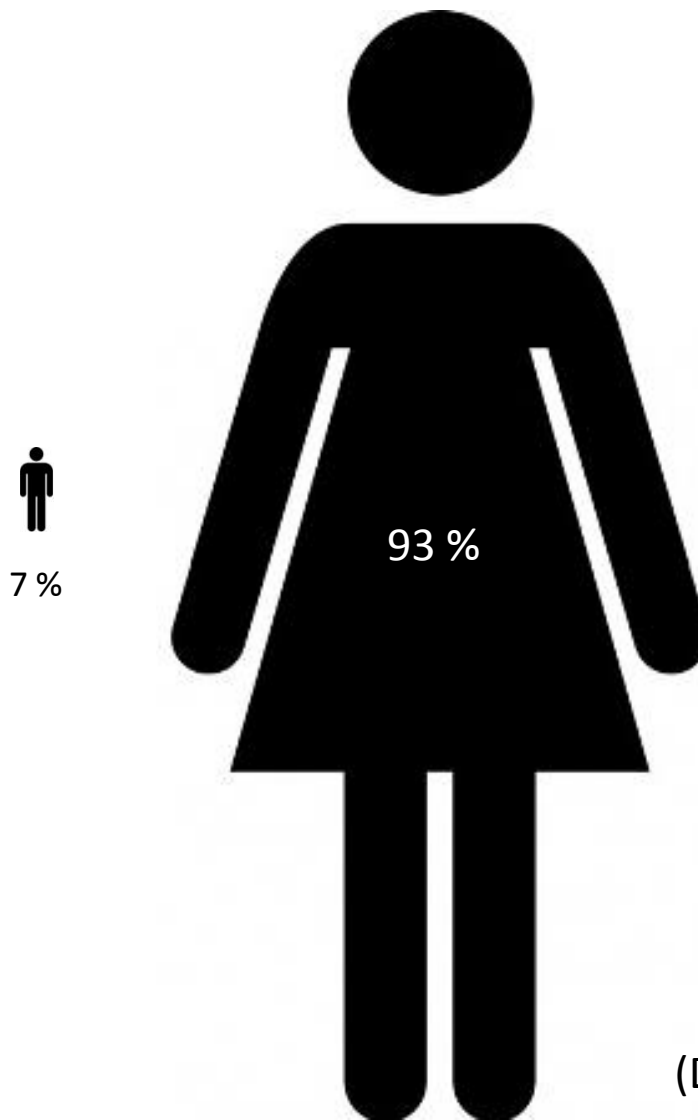
Inkomens- verdeling

- Financiële afhankelijkheid
- Pensioen
- Na een scheiding

Uitgaven

EEN STRIJD VOOR HET NOODZAKELIJKE ALIMENTATIEGELD NA EEN SCHEIDING

Aanvullende inkomen via DAVO

100 % = man +
vrouw

(DAVO, 2012, cijfers voor België)

FINANCIËLE SITUATIE BELANGRIJKE FACTOR VOOR BESTAANSONZEKERHEID

Budget

- Vrouwen getuigen van lage inkomens: 600 € – 1200 €
- Uitkeringen die niet voldoende hoog zijn

Aard

- Kindergeld!

Inkomens- verdeling

- Financiële afhankelijkheid
- Pensioen
- Na een scheiding

Uitgaven

- Huur !!!
- Facturen voor internet, televisie, elektriciteit, water
- Kinderen
- Aflossen schulden

WERKLOOS ZIJN BETEKENT NIET INACTIEF ZIJN, WERK HEBBEN BETEKENT NIET ALTIJD EEN VOLDOENDE INKOMEN

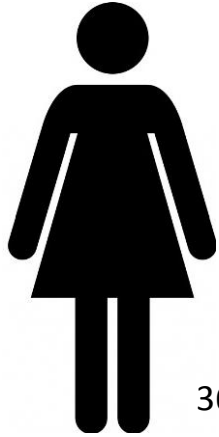
Werkloos en actief

- Tussen incidenteel werk, opleidingen, projecten en niet-erkende, activiteiten
- Drempels bij het zoeken naar werk
- Toegang tot werkloosheidsuitkering

Aard werk

BEDRAG WERKLOOSHEIDSUITKERING IS AFHANKELIJK VAN DE GEZINSSITUATIE

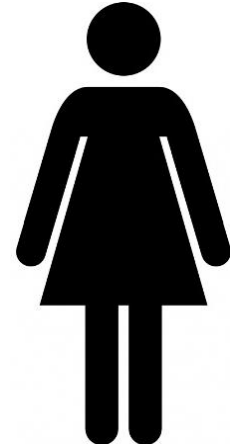
100 % = alle vrouwen met werkloosheidsuitkering

36 %

26 %

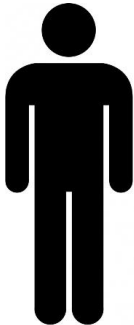
38 %

Samenwonende
503,62 €

Alleenstaande
953,16 €

Gezinshoofd
1 134,9 €

100 % = alle mannen met werkloosheidsuitkering

28 %

39 %

33 %

(RVA en eigen berekeningen)

SANCTIONERING OMWILLE VAN ONVOLDOENDE ACTIVERING

Percentage gesanctioneerde vrouwen en mannen die **gezinshoofd** zijn

100 % = alle gesanctioneerde vrouwen o.w.v. activering

32 %

100 % = alle gesanctioneerde mannen o.w.v. activering

(RVA en eigen berekeningen)

WERKLOOS ZIJN BETEKENT NIET INACTIEF ZIJN, WERK HEBBEN BETEKENT NIET ALTIJD EEN VOLDOENDE INKOMEN

Werkloos en actief

- Tussen incidenteel werk, opleidingen, projecten en niet-erkende, activiteiten
- Drempels bij het zoeken naar werk
- Toegang tot werkloosheidsuitkering

Aard werk

- Werk dat geen uitweg vormt uit de armoede
- bijvoorbeeld: dienstencheques

UITBESTEDING HUISHOUDELIJKE TAKEN...AAN VROUWEN

100 % = alle vrouwen die werken in dienstverband

22 %

16 %

63 %

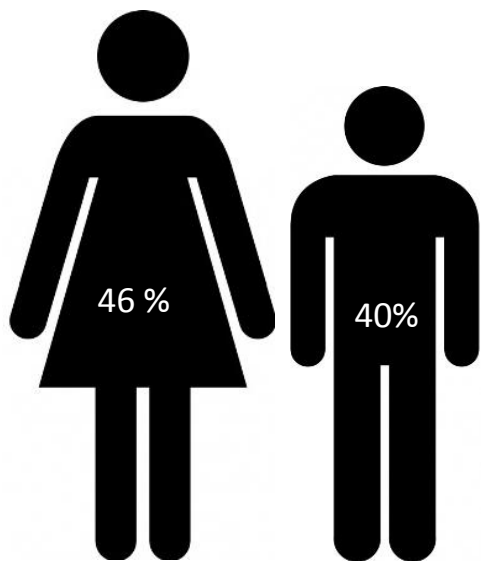
100 %

50 – 100 %

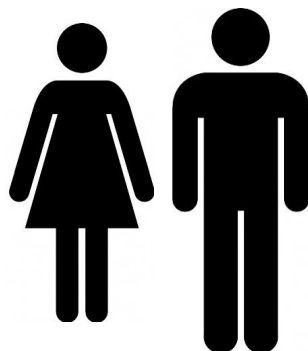
< 50 %

1 200 €

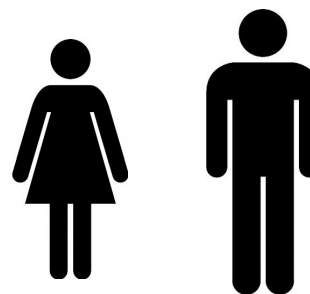
VROUWEN VAKER HOGER OPGELEID DAN MANNEN, VAKER GEEN ENKEL DIPLOMA

Hoger opgeleid

Hoger
secundair

Max. lager
secundair

Geen diploma

100 % = mannen of vrouwen tussen 25 en 49 jaar

TALRIJKE VORMINGEN OM VERSCHILLENDE REDENEN

Traject

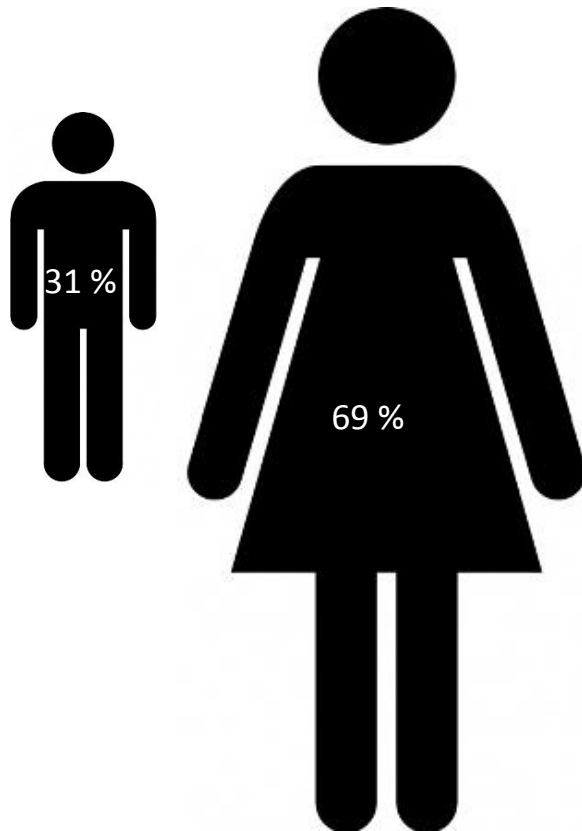
Ontgoocheling: - foute keuze
- geen werk

Vooropleidingen: - taalcursussen, alfabetisering

Vrije keuze?

Beperkingen

CURSISTEN BIJ ALFABETISERING HOOFDZAKELIJK VROUWELIJK EN KANSARM

100 % = man +
vrouw

Kansarm profiel:

39 % geen persoonlijk inkomen

33 % (equivalent) leefloon

18 % werkloosheidsuitkering

7 % inkomen uit arbeid

(Comité de pilotage permanent sur
l'alphabétisation des adultes, 2010-
2011; Federatie Wallonie-Bruxelles)

TALRIJKE VORMINGEN OM VERSCHILLENDE REDENEN

Traject

Ontgoocheling: - foute keuze
- geen werk

Vooropleidingen: - taalcursussen, alfabetisering

Vrije keuze?

Sociale en familiale factoren

Opleidingsaanbod

Socioprofessionele inschakeling

Beperkingen

Tijdsinvestering

Praktische problemen

HUISVESTING VORMT EEN GROTE ZORG

Private
huurmarkt

-Indirecte discriminatie

-Nodige budget $>$ beschikbare budget

Sociale
huurmarkt

Huisvesting-
situatie

HOGE HUURPRIJZEN VERSUS LAGE INKOMENS

Bijvoorbeeld:

Alleenstaande leefloongerechtigde die een appartement met één slaapkamer huurt op de private huurmarkt

Leefloon	Mediane huurprijs	Aandeel van de huur in het budget	Budget na de betaling van de huur
817,36 €	575 €	70,3 %	242,36 €

HUISVESTING VORMT EEN GROTE ZORG

Private
huurmarkt

- Indirecte discriminatie
- Nodige budget >< beschikbare budget

Sociale
huurmarkt

- Beperkt en beperkt toegankelijk
- Iets vrouwelijker dan mannelijk

Huisvesting-
situatie

SOCIALE WONINGEN: VERDELING NAAR GESLACHT

100 % = man +
vrouw

In de totale Brusselse
bevolking:

9,7 % van de
alleenstaande ouders
betreft een sociale
woning

5,6 % van de koppels
met kinderen

HUISVESTING VORMT EEN GROTE ZORG

Private huurmarkt

- Indirecte discriminatie
- Nodige budget $>$ $<$ beschikbare budget

Sociale huurmarkt

- Beperkt en beperkt toegankelijk
- Iets vrouwelijker dan mannelijk

Huisvesting- situatie

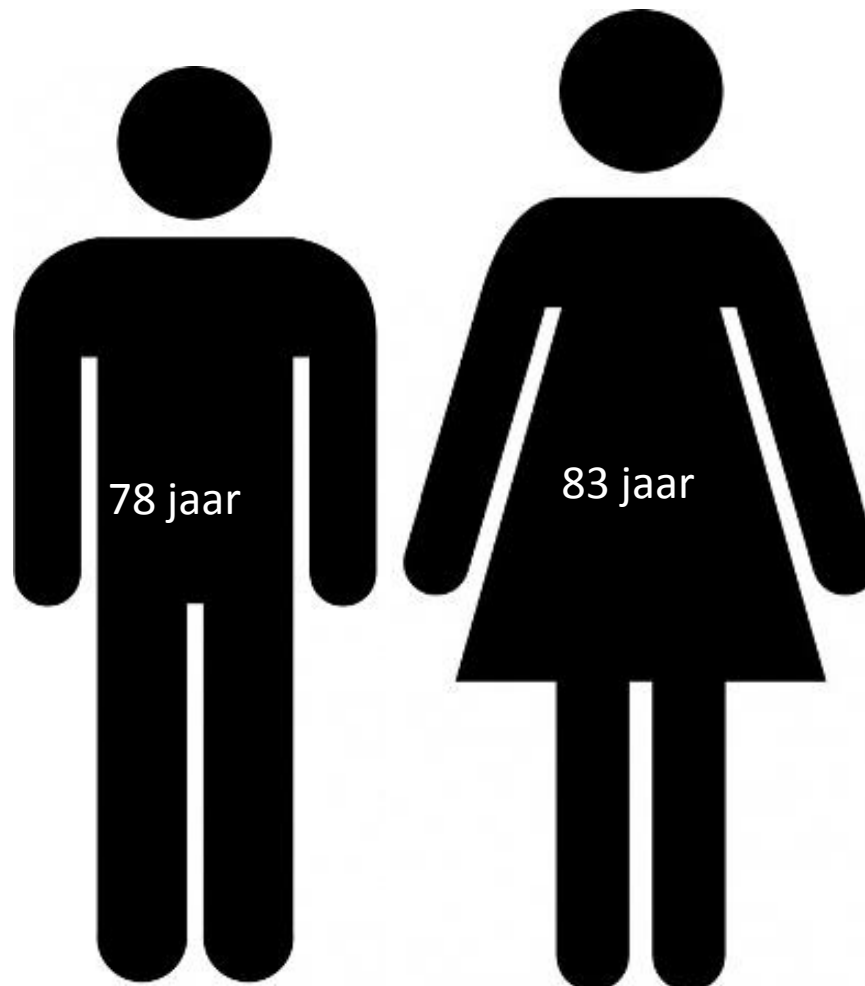
- Verhuizen te duur
- Overbezetting, slechte kwaliteit, impact op gezondheid

GEZONDHEID GEEN PRIORITEIT VOOR VROUWEN IN EEN SITUATIE VAN BESTAANSONZEKERHEID

Levens-
verwachting

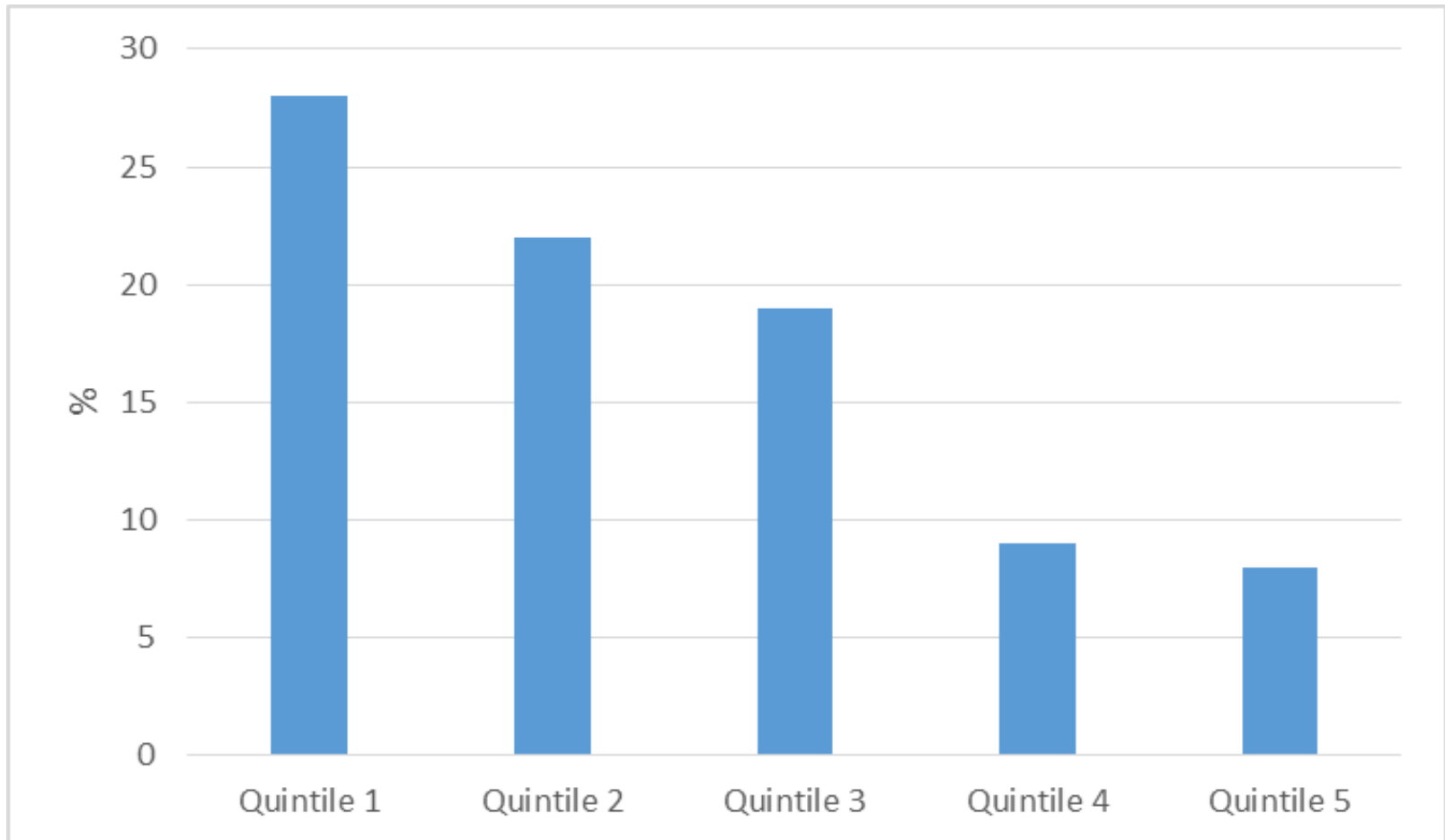
Zelf-
Verklaarde
gezondheid

Sociale
Gezondheids
ongelijkheden

SOCIALE GRADIENT VOOR O.A. LANGDURIGE GEZONDHEIDSPROBLEMEN, DIABETES, HYPERTENSIE, ...

Aandeel vrouwen met symptomen van een depressie naar inkomenskintiel

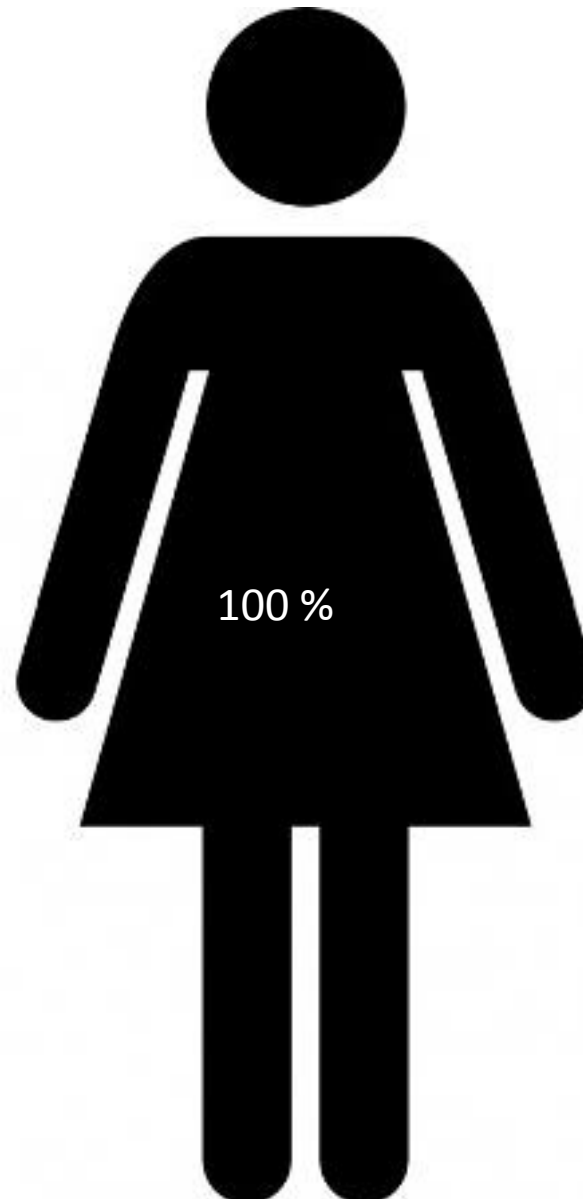
(Gezondheidsenquête, 2008)

(SEKSUELE EN REPRODUCTIEVE) GEZONDHEID

Screenings

Anticonceptie

Abortus

EEN RAPPORT UIT VIER DELEN

- De Brusselse situatie in cijfers
- Een benadering per levensdomein
- Levensloop en sociale hulp
- Reflecties en visies van vrouwen in een situatie van bestaansonzekerheid